

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ มีอิสระในการบริหารจัดการบริการท้องถิ่นของตนเอง ดังเห็นได้จากกฎหมายฉบับต่างๆ อาทิ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และด้านศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นรูปแบบการปกครองที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองมากที่สุด โดยเป็นการกระจายอำนาจในทางการปกครองจากส่วนกลางบางอย่างไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการจัดการเอง โดยรัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการตัดสินใจได้ตามสมควร ซึ่งปัจจุบันนี้การปกครองท้องถิ่นในประเทศไทยได้แบ่งออกเป็นห้ารูปแบบด้วยกัน คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ซึ่งแต่ละรูปแบบนั้นมีลักษณะโครงสร้างและการบริหารแตกต่างกันออกไป (บุญธรรม นวชนพงศ์. 2547 : 12)

องค์การบริหารส่วนตำบล โพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและ

การคลัง มีการจัดทำแผนและดำเนินงานตามแผนพัฒนาตำบลในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านแหล่งน้ำ ด้านการเมืองและการบริหาร และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ไข ปัญหา และสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล โพนงาม. 2553 : 13)

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสร้างถนนและ สะพานเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งในแต่ละปีมีหน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลในด้านนี้ได้ทุ่มงบประมาณเป็น จำนวนมาก และได้มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งถือเป็น หน่วยงานในระดับรากหญ้าที่รับรู้ปัญหาของประชาชนในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิดที่สุด เป็น หน่วยงานในการพัฒนาถนนและสะพานในท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งท้าทายผู้บริหารท้องถิ่น ในการ ที่จะกำหนดแผนพัฒนา โดยต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทนและความคุ้มค่าของการ ลงทุนเพื่อคัดเลือกโครงการที่เกิดประโยชน์สูงสุด และจะต้องมีการบริหาร โครงการที่ดีด้วย ผลลัพธ์สูงสุดท้ายจึงทำให้ถนนและสะพานที่มีคุณภาพและมาตรฐานสร้างความพึงพอใจให้แก่ ประชาชน (กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม. ม.ป.ป. : ไม่มีเลขหน้า)

องค์การบริหารส่วนตำบล โพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม มีการ พัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐาน มีแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการก่อสร้าง ถนน ด้านการปรับปรุงซ่อมแซมถนน ด้านการพัฒนาระบบไฟฟ้าแสงสว่าง ด้านการ จัดระบบน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค ซึ่งเป็นงานบริการหลักอย่างหนึ่งขององค์การบริหารส่วน ตำบล โพนงาม เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบาย และเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โพนงามให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่เนื่องจากใน การดำเนินการพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล โพนงามที่ ดำเนินการไปแล้วยังไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพราะงบประมาณใน การพัฒนาแต่ละปีนั้นมีจำกัด ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการ ดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล โพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลในการประเมินผลการดำเนินงาน และเป็น แนวทางการพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล โพนงาม ให้มี ประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล โพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล โพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล โพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการศึกษา

ประชาชนที่อาศัยอยู่ต่างหมู่บ้าน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล โพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ มุ่งศึกษาระดับความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล โพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาจึง ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐาน 4 ด้าน คือ ด้านการก่อสร้างถนน ด้านการปรับปรุงซ่อมแซมถนน ด้านการพัฒนาระบบไฟฟ้าแสงสว่าง และด้านการจัดระบบน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค จำแนกตามหมู่บ้าน (องค์การบริหารส่วนตำบล โพนงาม. 2553 : 31)

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษา คือ พื้นที่ตำบล โพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 12 หมู่บ้าน

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนทั้งสิ้น 5,209 คน (สำนักทะเบียน อำเภอโกสุมพิสัย, 2553 : ไม่มีเลขหน้า)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม กำหนดหากกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของยามานะ (Yamane) จากจำนวนประชากรทั้งหมด 5,209 คน จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 372 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีการจับสลาก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความพึงพอใจของประชาชน หมายถึง ความรู้สึกชอบ ความพอใจของประชาชน หรือการได้รับความสะดวกสบายจากการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ดำเนินงานด้านการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน

2. การดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการก่อสร้างถนน ด้านการปรับปรุงซ่อมแซมถนน ด้านการพัฒนาระบบไฟฟ้าแสงสว่าง และด้านการจัดระบบน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค

2.1 ด้านการก่อสร้างถนน หมายถึง การก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้าน ภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ความเพียงพอของถนน ความสะดวก ความเหมาะสม คุณภาพ ระยะเวลาก่อสร้าง ความคุ้มค่ากับงบประมาณ ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างถนน

2.2 ด้านการปรับปรุงซ่อมแซมถนน หมายถึง การปรับปรุงซ่อมแซมถนนที่ชำรุดเสียหายภายในหมู่บ้านให้ใช้งานได้ดี ภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ความทั่วถึงในการซ่อมแซมถนน คุณภาพ การอำนวยความสะดวกระหว่างการจัดซ่อมแซมถนน ความเป็นเรียบร้อย และสภาพถนนที่ได้รับการซ่อมแซม

2.3 ด้านการพัฒนาระบบไฟฟ้าแสงสว่าง หมายถึง การติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะ และซ่อมแซมไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านที่ชำรุดเสียหายให้ใช้งานได้ดี ภายในเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอ โกลุุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ปริมาณ และความเหมาะสมของจุดที่ติดตั้งระบบไฟฟ้าแสงสว่าง คุณภาพ และความสว่างของไฟฟ้า ระยะเวลาติดตั้ง และซ่อมแซม ความรวดเร็วในการซ่อมแซม ประโยชน์ที่ได้รับจากการติดตั้ง และซ่อมแซม ความเหมาะสมในการขยายเขตไฟฟ้าแสงสว่าง

2.4 ด้านการจัดระบบน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หมายถึง การจัดการระบบน้ำเพื่อ อุปโภคบริโภค ภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอ โกลุุมพิสัย จังหวัด มหาสารคาม ได้แก่ ความเพียงพอของระบบประปาหมู่บ้าน ความเหมาะสมของสถานที่ ก่อสร้างและคุณภาพการก่อสร้างระบบประปา ระยะเวลาแล้วเสร็จ ประโยชน์ที่ได้รับจาก ระบบประปา การบำรุง ดูแลรักษาระบบประปา ความเพียงพอ เหมาะสมของการขยายท่อส่ง น้ำประปา ความเพียงพอและความเหมาะสมของแหล่งน้ำที่ใช้ผลิตน้ำประปา

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอ โกลุุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

4. หมู่บ้าน หมายถึง หมู่บ้านในเขตตำบลโพนงาม อำเภอ โกลุุมพิสัย จังหวัด มหาสารคาม แบ่งเป็น 7 หมู่บ้าน คือ บ้านโพนงาม (หมู่ที่ 1, 2, 10, 12) บ้านโพนสว่าง (หมู่ที่ 3, 4) บ้านคอนน้อย (หมู่ที่ 5) บ้านม่วงใหญ่ (หมู่ที่ 6, 11) บ้านคอนจำปา (หมู่ที่ 7) บ้านคอน สวรรค์ (หมู่ที่ 8) และบ้านหนองขนวน (หมู่ที่ 9)

ประโยชน์การศึกษา

1. ได้ทราบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอ โกลุุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. ได้ทราบผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงาน ด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอ โกลุุมพิสัย จังหวัด มหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้าน
3. ได้ทราบข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหาร ส่วนตำบลโพนงาม อำเภอ โกลุุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
4. นำผลการศึกษาเป็นข้อมูลในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ให้ตรงต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล โพนงาม อำเภอ โกลุุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม